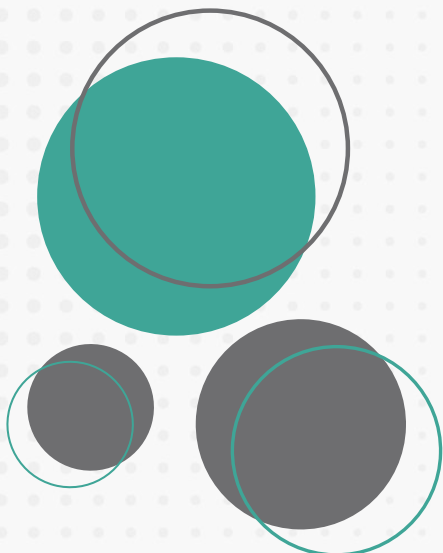

Inga Maksvytienė

MIKROEKONOMIKOS
IR MAKROEKONOMIKOS
DALYKO STUDIJAVIMO
VADOVAS

Apskaitos studijų programos studentams

2023

VERSLO FAKULTETAS

MIKROEKONOMIKOS IR MAKROEKONOMIKOS DALYKO STUDIJA VIMO VADOVAS

Apskaitos studijų programos studentams

Metodinė priemonė

Kaunas, 2023

Patvirtinta Apskaitos ir finansų katedros posėdžio 2023 m. gegužės 30 d. protokolo Nr. VE7-44 nutarimu.

Recenzavo: doc. dr. Vytautas Liesionis

TURINYS

ĮVADAS.....	5
MIKROEKONOMIKA IR MAKROEKONOMIKA DALYKO STUDIJAVIMO VADOVAS.....	6
LITERATŪRA IR KITI INFORMACINIAI ŠALTINIAI.....	16

IVADAS

Studijų dalykai yra orientuoti į būsimo atitinkamos srities specialisto profesinių gebėjimų formavimą ir tobulinimą. Visgi neretai susiduriama su situacija, kai šį tikslą studentas įvykdo tik dalinai arba visai jo nepasiekia dėl netinkamo laiko planavimo, galutinių terminų nepastebėjimo ar tiesiog mokymosi eigoje atsirandančių sunkumų atskiriant esmines dalyko sudedamąsias dalis nuo papildomų, savarankiškam studijavimui skirtų ir ne tokių reikšmingų dalyko dalių. Studijavimo vadovas prisideda ne tik prie šių problemų sprendimo, bet ir prie dalyko struktūros suvokimui skirto laiko ir darbo sąnaudų minimizavimo. Siekiant pagerinti dalyko struktūros supratimą ir palengvinti dalyko medžiagos įsisavinimą buvo sukurtas Mikroekonomika ir makroekonomika dalyko studijavimo vadovas.

Metodinės priemonės paskirtis – sumažinti studento darbo krūvį, padėti studentui susiplanuoti ir laiku pateikti reikalingas užduotis semestro metu bei individualiai įsivertinti dalyko studijavimo progreso eigą. Naudodamasis studijavimo vadovu studentas taip pat gali lengviau nuspręsti, kokį mokymosi būdą derėtų pasirinkti studijuojant dalyke pateiktą medžiagą ir ruošiantis atsiskaitymams. Metodinė priemonė yra naudingas dalyko struktūrą aiškinantis studento pagalbininkas, kurioje galima nesunkiai rasti atsakymus į aktualiausius su dalyku susijusius klausimus.

Studijavimo vadove pateikiami dalyko pabaigoje galimi įgyti gebėjimai ir žinios, atsiskaitymų tipai, kaupiamojo balo sandara, papildomo balo galimybė už aktyvų dalyvavimą diskusijose viso semestro metu, dėstytojos kontaktinė informacija. Studijavimo apraše susisteminta ir apibendrinta dalyko medžiaga, išskaidyta į mikroekonomikos ir makroekonomikos segmentus, atitinkamas pagrindines šių segmentų temas ir temas sudarančius potemes, bei šių struktūrinių dalių išsidėstymą semestro eigoje. Taip pat pateikiama kiekvienos semestro savaitės užsiėmimai, atsiskaitymai ir priminimai apie reikiamų įvykdyti užduočių galutinius terminus. Metodinėje priemonėje ypatingas dėmesys skiriamas grupinių ir savarankiškų darbų paaiškinimui, išskiriant galimas pasirinkti temas, rašto darbų ir pristatymų reikalavimus bei vertinimo kriterijus.

MIKROEKONOMIKA IR MAKROEKONOMIKA DALYKO STUDIJA VIMO VADOVAS

Studijų programa: Apskaita

Studijų dalykas: Mikroekonomika ir makroekonomika, kodas 021238

Ši priemonė padės Jums susiorientuoti bendroje dalyko struktūroje ir smulkiau susipažinti su dalyko sudedamosiomis dalimis.

Čia yra pateikiamos dalyko temos, siūlomos gilinimosi į dalyką strategijos, leidžiama besimokantiems įvertinti savo pažangą. Vadove yra paaiškinta, kaip dalyko temos yra susijusios su teoriniais, praktiniais atsiskaitymais ir jų vertinimu, pristatomas temų ir potėmių išsidėstymas semestre ir kita.

Žemiau yra pateikiamas dalyko turinys.

Studijų rezultatai. Baigę šio dalyko studijas ir atlikę visas užduotis, Jūs turite gebėti:

- žinoti ekonomikos teorijos atsiradimo prielaidas ir istorinę raidą;
- suprasti ir atpažinti mikroekonomikos ir makroekonomikos objektus, tikslus bei uždavinius;
- gebėti atpažinti pagrindines ekonomines teorijas ir taikyti jų ekonominius rodiklius, nustatant jų poveikį galutiniams įmonės veiklos rodikliams;
- gebėti išskirti pagrindinius makroekonominės politikos aspektus;
- suprasti valstybės finansų kontrolę ir jos organizavimą;
- gebėti naudotis vidiniais ir išoriniais informaciniais šaltiniais ekonominių duomenų bazės suformavimui;
- gebėti rinkti Lietuvos ir tarptautinių duomenų bazių statistinius duomenis palyginamajai analizei šakos įmonių ar šalies lygmeniu taikant pažangias informacines technologijas;
- gebėti dirbti su statistiniais duomenimis naudojantis statistinėmis duomenų bazėmis ir informacinėmis technologijomis;
- savarankiškai ir grupėse taikyti matematinius ekonominės analizės metodus, paaiškinti rezultatus ir suformuluoti išvadas;
- gebėti paaiškinti tarptautinių reiškinių esmę ir poveikį ekonomikos pokyčiams mikroekonominiu ir makroekonominiu aspektu;
- gebėti priimti novatoriškus ekonominius sprendimus, atsižvelgiant į šiuolaikinės tarptautinės aplinkos pokyčius.

Dalyko rezultatams pasiekti vadove ir dalyko nuotolinių studijų aplinkoje yra pateikiama dalyko medžiaga:

- teorinis turinys, kurį sudaro *Moodle* mokymo sistemoje esantys mikroekonomikos ir makroekonomikos pristatymai ir vaizdo paskaitos;
- pratybų individualios ir grupei skirtos užduotys, kuriose pateikti užduočių sprendimo algoritmai ir galutiniai rezultatai;
- diskusijos, savaitinės konsultacijos;
- rekomenduojami studijavimo šaltiniai*;
- papildoma informacija besidomintiems.

***Pastaba.** Pirmame dalyko studijų etape, studijuojant mikroekonomiką, rekomenduotinas Gavelis ir kt. (2017) mikroekonomikos vadovėlis (žr. Literatūra ir kiti informaciniai šaltiniai). Pradedant nuo semestro vidurio, studijuojama makroekonomika, kur pirmenybė teikiama Gavelis ir kt. (2017) makroekonomikos vadovėliui (žr. Literatūra ir kiti informaciniai šaltiniai). Tačiau studentams paliekama galimybė apsispręsti patiems dėl studijavimo šaltinių pasirinkimo, ir šio dalyko studijoms galima

naudoti bet kurį kitą ekonomikos vadovėlį, kurio temos atitinka dalyko temas.

Semestro eigoje vyksta teoriniai užsiėmimai ir seminarai. Paskaitų užsiėmimuose studijuojamos dalyko ekonominės teorijos. Praktinių užsiėmimų – pratybų – metu, yra analizuojami dalyko temų praktiniai atvejai, sprendžiami uždaviniai, dalyvaujama seminarų makroekonominėmis temomis pristatymuose ir diskusijose. Dalyko temų pasiskirstymas laike parodytas 1 lentelėje.

1 lentelė. Dalyko temų išsidėstymas semestre

Dalyko temos Nr.	Dalyko temos pavadinimas	Studijų savaitė
MIKROEKONOMIKA:		
1.	Įvadinė tema. Ekonomikos teorijos istorija. Gamybos galimybių kreivė.	2 savaitė
2.	Pusiausvyros mechanizmas ir rinkos funkcijos.	3 savaitė
3.	Paklausa. Pasiūla. Rinkos pusiausvyra.	4 savaitė
4.	Elastingumo teorija.	5 savaitė
5.	Vartotojo elgsenos teorija. Abejingumo kreivės ir biudžetas.	6–7 savaitės
6.	Gamybos teorija.	7 savaitė
7.	Įmonės kaštų teorija trumpuoju ir ilguoju laikotarpiu.	8 savaitė
8.	Įmonių elgsena skirtingose konkurencijos formose.	9–10 savaitės
MAKROEKONOMIKA:		
9.	Makroekonominiai rodikliai.	10 savaitė
10.	Ekonominiai ciklai. Ciklinių svyravimų priežastys. Ekonominis augimas.	11 savaitė
11.	Nedarbas.	12 savaitė
12.	Infliacija.	12 savaitė
13.	Fiskalinė politika.	13 savaitė
14.	Monetarinė politika.	14 savaitė
15.	Tarptautinė ekonomika.	15 savaitė
16.	Darnus vystymasis ekonomikoje.	16 savaitė

Studijų dalyko turinio, paskaitų ir pratybų ryšį su atsiskaitymų išsidėstymu semestre 1–10 savaitėmis galite matyti 2 lentelėje.

2 lentelė. Dalyko turinio, paskaitų ir pratybų bei atsiskaitymų sąsajos studijų 1–10 savaitėmis

Studijų savaitė	Paskaitos, pratybos	Atsiskaitymai
1	Pirmo kurso studentų įvadinė savaitė.	
2	<u>Paskaitos:</u> dalyko struktūra, tvarka ir vertinimas; 1 tema. <u>Pratybos:</u> praktinių užsiėmimų struktūra, tvarka ir vertinimas.	Žinios vertinamos tarpiniame atsiskaityme. ✓ <i>Savarankiško rašto darbo tema užregistruojama Moodle aplinkoje iki 4 studijų savaitės.</i>
3	<u>Paskaitos:</u> 2 tema. <u>Pratybos:</u> seminaro darbo grupėje aptarimas-diskusija; 1 temos teorinių pavyzdžių nagrinėjimas.	Žinios vertinamos tarpiniame atsiskaityme. ✓ <i>Seminaro darbo grupėje tema užregistruojama Moodle aplinkoje iki 5 studijų savaitės.</i>

2 lentelės tęsinys kitame puslapyje

Studijų savaitė	Paskaitos, pratybos	Atsiskaitymai
4	<p><u>Paskaitos:</u> 3 tema. <u>Pratybos:</u> seminaras-diskusija tema „Laisvosios rinkos principai klasikinės ekonomikos teorijos kontekste“.</p>	<p>Žinios vertinamos tarpinio atsiskaitymo metu. ✓ <i>Dalyvaujama seminare, išsakant savo nuomonę.</i></p>
5	<p><u>Paskaitos:</u> 4 tema. <u>Pratybos:</u> 2 ir 3 temų medžiagos aiškinimasis praktiniu aspektu; savarankiško rašto darbo pristatymas; seminaro darbo grupėje pristatymas.</p>	<p>Žinios vertinamos tarpinio atsiskaitymo metu. ✓ <i>2 ir 3 temų atliktos užduotys patalpinamos nuotolinių studijų aplinkoje iki 6 studijų savaitės;</i> ✓ <i>dalyvaujama seminare, išsakant savo nuomonę.</i></p>
6	<p><u>Paskaitos:</u> 5 tema. <u>Pratybos:</u> 2 ir 3 temų pratybų darbo, įkelto Moodle, aptarimas; 4 temos praktinių atvejų nagrinėjimas ir uždavinių sprendimas; savarankiško rašto darbo pristatymas; seminaro darbo grupėje pristatymas.</p>	<p>Žinios vertinamos tarpinio atsiskaitymo metu. ✓ <i>4 temos atliktos užduotys patalpinamos nuotolinių studijų aplinkoje iki 7 studijų savaitės;</i> ✓ <i>dalyvaujama seminare, išsakant savo nuomonę.</i></p>
7	<p><u>Paskaitos:</u> 5 ir 6 temos. <u>Pratybos:</u> 4 temos pratybų darbo, įkelto Moodle, aptarimas; 5 temos praktinių atvejų nagrinėjimas ir uždavinių sprendimas; savarankiško rašto darbo pristatymas; seminaro darbo grupėje pristatymas.</p>	<p>Žinios vertinamos tarpinio atsiskaitymo metu. ✓ <i>5 temos atliktos užduotys patalpinamos nuotolinių studijų aplinkoje iki 8 studijų savaitės;</i> ✓ <i>dalyvaujama seminare, išsakant savo nuomonę.</i></p>
8	<p><u>Paskaitos:</u> 7 tema. <u>Pratybos:</u> 5 temos pratybų darbo, įkelto Moodle, aptarimas; 6 temos praktinių atvejų nagrinėjimas ir uždavinių sprendimas; savarankiško rašto darbo pristatymas; seminaro darbo grupėje pristatymas.</p>	<p>Žinios vertinamos tarpinio atsiskaitymo metu. ✓ <i>6 temos atliktos užduotys patalpinamos nuotolinių studijų aplinkoje iki 9 studijų savaitės;</i> ✓ <i>dalyvaujama seminare, išsakant savo nuomonę.</i></p>
9	<p><u>Paskaitos:</u> 8 tema. <u>Pratybos:</u> 6 temos pratybų darbo, įkelto Moodle, aptarimas; 7 ir 8 temų medžiagos aiškinimasis praktiniu aspektu; savarankiško rašto darbo pristatymas; seminaro darbo grupėje pristatymas.</p>	<p>Žinios vertinamos tarpinio atsiskaitymo metu. ✓ <i>7 ir 8 temų atliktos užduotys patalpinamos nuotolinių studijų aplinkoje iki 10 studijų savaitės;</i> ✓ <i>dalyvaujama seminare, išsakant savo nuomonę.</i></p>
10	<p><u>Paskaitos:</u> 8 ir 9 temos. <u>Pratybos:</u> 7 ir 8 temų pratybų darbo, įkelto Moodle, aptarimas; 8 temos pasikartojimo I tarpiniam atsiskaitymui uždavinių sprendimas; savarankiško rašto darbo pristatymas; seminaro darbo grupėje pristatymas.</p>	<p>8 temos žinios vertinamos tarpiniame atsiskaityme; 9 temos žinios vertinamos egzamine. ✓ <i>9 temos atliktos užduotys patalpinamos nuotolinių studijų aplinkoje iki 11 studijų savaitės;</i> ✓ <i>dalyvaujama seminare, išsakant savo nuomonę.</i></p>

Studijų dalyko turinio, paskaitų ir pratybų ryšį su atsiskaitymų išsidėstymu semestre 11–20 savaitėmis galite matyti 3 lentelėje.

3 lentelė. Dalyko turinio, paskaitų ir pratybų bei atsiskaitymų sąsajos studijų 11–20 savaitėmis

Studijų savaitė	Paskaitos, pratybos	Atsiskaitymai
11	<u>Paskaitos:</u> 10 tema. <u>Pratybos:</u> tarpinis atsiskaitymas; 9 temos pratybų darbo, įkelto Moodle, aptarimas; 10 temos praktinių atvejų nagrinėjimas ir uždavinių sprendimas.	Žinios vertinamos egzamine. ✓ Tarpiniame atsiskaityme atsiskaitoma už 1-8 temas; ✓ 10 temos atliktos užduotys patalpinamos nuotolinių studijų aplinkoje iki 13 studijų savaitės.
12	<u>Paskaitos:</u> 11 ir 12 temos. <u>Pratybos:</u> seminaras-diskusija tema „Ekonomikos recesija, jos priežastys bei pasekmės: Lietuvos ir kitų pasaulio šalių patirtis“.	Žinios vertinamos egzamine. ✓ Dalyvaujama seminare, išsakant savo nuomonę.
13	<u>Paskaitos:</u> 13 tema. <u>Pratybos:</u> tarpinio atsiskaitymo rezultatų aptarimas; 10 temos pratybų darbo, įkelto Moodle, aptarimas; 11 ir 12 temų praktinių atvejų nagrinėjimas ir uždavinių sprendimas; savarankiško rašto darbo pristatymas; seminaro darbo grupėje pristatymas.	Žinios vertinamos egzamine. ✓ 11 ir 12 temų atliktos užduotys patalpinamos nuotolinių studijų aplinkoje iki 14 studijų savaitės; ✓ dalyvaujama seminare, išsakant savo nuomonę.
14	<u>Paskaitos:</u> 14 tema. <u>Pratybos:</u> 11 ir 12 temų pratybų darbo, įkelto Moodle, aptarimas; 13 ir 14 temų praktinių atvejų nagrinėjimas ir uždavinių sprendimas; savarankiško rašto darbo pristatymas; seminaro darbo grupėje pristatymas.	Žinios vertinamos egzamine. ✓ 11 ir 12 temų atliktos užduotys patalpinamos nuotolinių studijų aplinkoje iki 15 studijų savaitės; ✓ dalyvaujama seminare, išsakant savo nuomonę.
15	<u>Paskaitos:</u> 15 tema. <u>Pratybos:</u> 11 ir 12 temų pratybų darbo, įkelto Moodle, aptarimas; 13 ir 14 temų praktinių atvejų nagrinėjimas ir uždavinių sprendimas; savarankiško rašto darbo pristatymas; seminaro darbo grupėje pristatymas.	Žinios vertinamos egzamine. ✓ 13 ir 14 temų atliktos užduotys patalpinamos nuotolinių studijų aplinkoje iki 16 studijų savaitės; ✓ dalyvaujama seminare, išsakant savo nuomonę.
16	<u>Paskaitos:</u> 16 tema. <u>Pratybos:</u> 13 ir 14 temų pratybų darbo, įkelto Moodle, aptarimas; 15 ir 16 temų praktinių atvejų nagrinėjimas; savarankiško rašto darbo pristatymas; seminaro darbo grupėje pristatymas.	Žinios vertinamos egzamine. ✓ dalyvaujama seminare, išsakant savo nuomonę.
17–20 savaičių eigoje	<u>Studijų dalyko galutinis atsiskaitymas:</u> egzaminas; egzamino rezultatų aptarimas nuotoliniu būdu.	✓ Egzamine atsiskaitoma už 9-16 temas; ✓ egzaminas vyksta semestro tvarkaraštyje numatytu laiku; ✓ egzamino data bei prisijungimo nuoroda egzamino rezultatų aptarimui skelbiama Moodle aplinkoje; ✓ egzamino rezultatų aptarimas vyksta ne vėliau kaip 3 dienos po egzamino.

Kiekvienos paskaitos pradžioje supažindinama su paskaitos planu, išskiriant paskaitoje nagrinėjamos temos pagrindines potemes. Mikroekonominės dalies temų suskirstymas į potemes išskleistas 4 lentelėje.

4 lentelė. Mikroekonomikos temų išplėstinis planas

Tema	Temos pagrindinės potemės
1. Ekonomikos teorijos įvadas. Ekonomikos teorijos istorija. Gamybos galimybių kreivė.	Poreikiai ir ištekliai.
	Racionalus pasirinkimas.
	Mikroekonomikos ir makroekonomikos ryšys.
	Ekonominės sistemos ir ekonominio modelio formavimas.
2. Pusiausvyros mechanizmas ir rinkos funkcijos.	Pusiausvyros mechanizmas.
	Rinkos klaidos.
	Tobulosios konkurencijos ekonominė sistema.
	Ekonominių srautų judėjimas.
3. Paklausa. Pasiūla. Rinkos pusiausvyra.	Paklausa.
	Pasiūla.
	Rinkos pusiausvyra.
	Rinkos pusiausvyros ribotumai.
4. Elastingumo teorija.	Pirkėjo jautrumas kainos pokyčiams.
	Pirkėjo jautrumas pajamų pokyčiams.
	Kryžminio paklausos elastingumo samprata.
	Pasiūlos elastingumas.
	Elastingumo teorijos praktiniai pasireiškimai.
5. Vartotojo elgsenos teorija. Abejingumo kreivės ir biudžetas.	Naudingumo teorija.
	Indiferentiškumas.
	Pirkėjo biudžetas.
	Vartotojo maksimali nauda.
	Pajamų ir prekių paklausos pokyčių ryšys.
	Prekių kainų ir prekių paklausos ryšys.
6. Gamybos teorija.	Gamybos teorija.
	Gamybos funkcinė išraiška.
	Bendrojo, vidutinio ir ribinio produktų ryšys.
	Gamybos mąsto grąža.
	Mažėjimo dėsnis.
7. Įmonės kaštų teorija trumpuoju ir ilguoju laikotarpiais.	Kaštų ir pelno samprata.
	Kaštų funkcinė išraiška.
	Pelno maksimizavimo teorija.
	Kaštų minimavimo teorija.
	Kaštai trumpuoju laikotarpiu.
	Kaštai ilguoju laikotarpiu.
8. Įmonių elgsena skirtingose konkurencijos formose.	Tobuloji konkurencija.
	Monopolija.
	Monopolinė konkurencija.
	Oligopolija.
	Kartelio teorija ir praktika.

Studijų dalyko makroekonominės dalies temų suskirstymas į potemes pateiktas 5 lentelėje.

5 lentelė. Makroekonomikos temų išplėstinis planas

Tema	Temos pagrindinės potemės
9. Makroekonominiai rodikliai.	Makroekonominė aplinka.
	Makroekonominės politikos samprata.
	Pagrindinės makroekonomikos sąvokos.
	Makroekonominis modelis.
10. Ekonominiai ciklai. Ciklinių svyravimų priežastys. Ekonominis augimas.	Ūkinės veiklos cikliškumas.
	Verslo ciklų priežastys.
	Ekonomikos augimo proceso samprata.
	Ekonomikos augimą veikiančios priežastys
11. Nedarbas.	Ekonomikos augimas ir ekonominės raidos cikliškumas.
	Nedarbo priežastys.
	Nedarbo rūšys.
	Nedarbo pasekmės.
12. Infliacija.	Užimtumo reguliavimas.
	Infliacijos formos.
	Infliacijos priežastys.
	Infliacijos poveikis šalies ekonomikai.
13. Fiskalinė politika.	Infliacijos sąsajos su nedarbo rodikliais.
	Makroekonominė politika infliacijos atžvilgiu.
	Fiskalinės politikos samprata.
	Priemonės, naudojamos fiskalinėje politikoje.
14. Monetarinė politika.	Valstybės biudžetas.
	Esminiai vyriausybės poveikio ekonomikai ypatumai.
	Užsienio prekyba ir jos sąsajos su pusiausvyra.
	Monetarinės politikos esmė.
15. Tarptautinė ekonomika.	Pinigai.
	Bankų sistema.
	Priemonės, naudojamos monetarinėje politikoje.
	Monetarinės politikos ypatumai.
16. Darnus vystymasis ekonomikoje.	Tarptautinės ekonomikos struktūra.
	Tarptautinės prekybos poveikis šalies ekonomikai.
	Tarptautinės prekybos politika.
	Tarptautinių valiutos kursų sistemos.
16. Darnus vystymasis ekonomikoje.	Šiuolaikinė tarptautinė politika.
	Darnaus vystymosi principai.
	Darnaus vystymosi ekonominiai indikatoriai.
	Žalioji ekonomika.
16. Darnus vystymasis ekonomikoje.	Darnus miestų vystymasis.
	Darnaus vystymosi proceso valdymas.

Studijų metu Jums reikės atlikti dvi užduotis: seminaro darbą grupėje ir savarankišką rašto darbą, bei atlikti du atsiskaitymus: išlaikyti tarpinį atsiskaitymą ir egzaminą (žr. 6 lentelė).

6 lentelė. Studijavimo pasiekimų vertinimo sistema

Veikla	Balas	Svoris, proc.
Seminaro darbas grupėje	2	20
Savarankiškas rašto darbas	2	20
Tarpinis atsiskaitymas	3	30
Egzaminas*	3	30
Iš viso:	10	100

***Pastaba.** Dalyvavimas seminarų diskusijose rodo studento aktyvumą dalyko studijose ir studentui sukaupia papildomą 1 balą egzamino pažymiui: vienas užduotas klausimas ar dalyvavimas diskusijoje vertas 0.1 balo. Vieno seminaro metu daugiausiai galima gauti 0.2 balo, nors dalyvavimas diskusijoje ar klausimų skaičius seminare neribojamas.

Seminaro darbas grupėje. Seminaro darbas vykdomas 3 studentų grupėje, pristatant atliktos ekonominės analizės rezultatus seminaro metu. Naudojantis moksline literatūra (nagrinėjami ne mažiau 5 šaltiniai) ir statistinėmis duomenų bazėmis (Oficialiosios statistikos portalo, tarptautinėmis statistikos duomenų bazėmis) atliekama ekonominė analizė, kurios rezultatai pristatomi seminare.

Rekomenduojama pristatymo struktūra:

1. Teorinė mokslinės literatūros lyginamoji analizė;
2. Ekonominių duomenų nagrinėjamo klausimu rinkimas ir pateikimas;
3. Nagrinėjamo reiškinių ekonominė analizė pasirinktoje šalyje/šalyse ar asociacijoje.

Seminaro darbo grupės narių dalyvavimas temos pristatyme ir diskusijoje yra privalomas. Grupės nariai geba suformuluoti ir pateikti savo nuomonę, atsakydami į nagrinėtos temos klausimus, nepriklausomai nuo to, kokią užduotį grupės darbe jie atliko. Temos seminaro darbui grupėje yra pasirenkamos iš 7 lentelėje pateikto temų sąrašo. Pasirinkta seminaro darbo grupėje tema ir darbo pristatymo laikas užregistruojami *Moodle* aplinkoje.

7 lentelė. Seminaro temų sąrašas

Seminaro temos Nr.	Seminaro tema
1.	Aplinkosauginiai mokesčiai Lietuvoje ir ES šalyse.
2.	Atsinaujinančios energijos išteklių gamyba Lietuvoje.
3.	BVP kitimas Baltijos šalyse.
4.	Centrinių bankų poveikis šalių ekonomikoms.
5.	Darnaus vystymosi politika ES ir Lietuvoje.
6.	Didžiausios ES ekonomikos.
7.	Didžiausios pasaulio ekonomikos pagal BVP.
8.	Ekonomiškai laisviausios valstybės pasaulyje.
9.	Emigracijos poveikis Lietuvos darbo rinkai.
10.	Energetikos politika ES.
11.	Europos centrinio banko palūkanų normų pokyčiai.
12.	ES investicijų politika ir jos įtaka investicijoms Lietuvoje.
13.	ES struktūrinių fondų parama Lietuvos verslui.
14.	ES žemės ūkio politika.
15.	E-verslo dinamika ir perspektyvos Lietuvoje.
16.	Finansinio išsivystymo pokyčiai Europos regiono šalyse.
17.	Imigracijos ir emigracijos srautų analizė Lietuvoje.
18.	Infliacijos ir vidutinio darbo užmokesčio ryšys Lietuvoje.
19.	Išvykstamojo ir atvykstamojo turizmo ryšys su BVP Lietuvoje.
20.	Jaunimo nedarbo lygis ir jo kitimo priežastys Lietuvoje.
21.	JAV ir Kinijos ekonomikų lyginamoji analizė.
22.	Kinijos ekonomikos analizė ir jos įtaka pasaulio ekonomikai.
23.	Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto struktūros tendencijos.
24.	Lietuvos tarptautinės prekybos pokyčiai po įstojimo į ES.
25.	Makroekonominiai rodikliai Baltijos šalyse.
26.	Mokesčių politikos skirtumai ES šalyse.
27.	Mokesčiai verslui Lietuvoje.
28.	Mokslinių tyrimų ir (mokslinių) inovacijų politika ES.
29.	Nedarbo lygio kitimas Lietuvos regionuose.
30.	Netiesioginiai mokesčiai (Lietuvos atvejais).

7 lentelės tęsinys kitame puslapyje

Seminaro temos Nr.	Seminaro tema
31.	Pajamų mokesčio dydžio pokyčiai Lietuvoje.
32.	Progresiniai mokesčiai (pasirinktų 2 valstybių).
33.	Pusiaujo paradoksas ekonomikoje: Singapūro atvejis.
34.	Skurdo mažinimo politika Europos Sąjungoje ir Lietuvoje.
35.	Svarbiausi Lietuvos ekonomikos sektoriai.
36.	Svarbiausios šalys investuotojos Lietuvoje.
37.	Tiesioginės užsienio investicijos Lietuvoje ir jų plėtra.
38.	Užsienio investicijos Lietuvoje.
39.	Užimtumo ir socialinių reikalų politika ES.
40.	Valstybės išlaidos sveikatos apsaugai, švietimui ir kultūrai (Lietuvos ir pasirinktos valstybės palyginimas).
41.	Verslo skatinimo ekonominiai instrumentai (Lietuvos ir pasirinktos valstybės palyginimas).
42.	Vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio ir nedarbo lygio ryšys Lietuvoje ir kitose ES šalyse.
43.	Vyrų ir moterų nelygybė darbo rinkoje (Lietuvos, kitų šalių atvejai).

Savarankiškas rašto darbas. Savarankiškas rašto darbas atliekamas referato forma. Referatas rašomas individualiai, po 1 studentą. Darbas pristatomas seminarų metu. Referato tema pasirenkama iš referato temų sąrašo, pateikto 8 lentelėje. Pasirinkta referato tema ir darbo pristatymo laikas užregistruojami *Moodle* aplinkoje. Atkreipkite dėmesį registruojantis pristatymui, kad vieno seminaro metu referatą gali pristatyti ne daugiau kaip 4 studentai.

8 lentelė. Referato temų sąrašas

Referato temos Nr.	Referato tema
1.	Bendrasis vidaus produktas, jo matavimo būdai ir trūkumai.
2.	Darbo užmokestį lemiantys veiksniai.
3.	Dvigubo apmokestinimo sąsaja su įmonės investicijų augimu.
4.	Ekonomikos augimas ir jo priežastys.
5.	Emigracijos pasekmės šalies darbo rinkai.
6.	Energetinio skurdo priežastys, pasekmės ir raida.
7.	Europos pinigų sistemos kūrimo etapai ir jų ekonominis vertinimas.
8.	Finansiniai burbulai nekilnojamo turto rinkose.
9.	Finansinio raštingumo poveikis šalies ekonomikai.
10.	Finansinio tvarumo veiksniai nevyriausybinėse organizacijose.
11.	Finansų sistemos poveikis šalių ekonomikos augimui.
12.	Fiskalinė politika ir jos priemonės.
13.	Fiskalinės sveikatos reikšmė.
14.	Gerovės išlaidų ir šalies ekonominio augimo ryšys.
15.	Gyventojų įsitraukimas į dalijimosi ekonomiką.
16.	Gyventojų pajamų augimo ir šalies biudžeto pajamų ryšys.
17.	Inflacijos ir kitų kainų lygio pokyčių teorinė reikšmė ekonomikoje.
18.	Inovacijų reikšmė šalies ekonominiam augimui.
19.	Imigracijos pasekmės šalies darbo rinkai.
20.	Įmonių socialinės atsakomybės įtaka inovacijoms.
21.	Įmonių socialinės atsakomybės nauda ir trūkumai.
22.	Krizių padariniai šalies ekonomikai.
23.	Konkurencingumo poveikis šalies eksportui.
24.	Korupcijos poveikis šalies ekonominiam augimui.
25.	Kripto valiutos kainos kitimo priežastys.

Referato temos Nr.	Referato tema
26.	Laimės ekonomikos reiškiny.
27.	Maisto kainų kitimo pasaulyje įtaka ekonomikai.
28.	Minimalaus darbo užmokesčio kitimo padariniai darbo rinkai.
29.	Mokesčių mokėjimo naštos fenomenas.
30.	Mokesčių surinkimo efektyvumo veiksniai.
31.	Monetarinė politika ir jos priemonės.
32.	MTEP poveikis šalies ekonominiam augimui.
33.	Namų ūkių taupymas keičiantis ekonominiam ciklui.
34.	Nedarbas ir jo priežastys.
35.	Nekilnojamojo turto kainą lemiantys veiksniai.
36.	Pajamų nelygybę lemiantys finansiniai veiksniai.
37.	"Protų migracijos" pasekmės kilmės ir priimančiųjų šalių ekonomikoms.
38.	Robotizacijos poveikis šalies darbo rinkai.
39.	Pasaulinių ekonominių krizių pasekmės šalių ekonomikai.
40.	Šešėlio reiškinio poveikis šalies ekonomikai.
41.	Tarptautinė prekyba ir eksporto strategijos (proaktyvios, reaktyvios).
42.	Tarptautinės ekonominės organizacijos ir Lietuvos dalyvavimas jose.
43.	Tarptautinės prekybos atvirumo poveikis šalies ekonominiam augimui.
44.	Tiesioginių užsienio investicijų įtaka šalies ekonominiam augimui.
45.	Valstybės skolos poveikis šalies ekonominiam augimui.

Dalyke susiformavusiems įgūdžiams vertinti naudojami 9 lentelėje pateikti vertinimo kriterijai.

9 lentelė. Dalyko užduočių vertinimo kriterijų ir svorių sąsajos

Užduotys, atsiskaitymai	Vertinimo kriterijai	Kriterijų svoris, balais	Užduoties/atsiskaitymo svoris, proc.
1 užduotis: seminaro darbas grupėje. Grupės narių pasirinktos temos ekonominės analizės rezultatų pristatymas seminare.	Naudojama mokslinės literatūros ir statistinė lyginamoji analizė.	2	20
	Darbo struktūra yra logiškai susieta.	1	
	Lieka neaptarti ne daugiau kaip du analizuojamos temos aspektai.	2	
	Pateiktos argumentuotos išvados, atitinkančios išsikeltus uždavinius ir atliepančios į suformuluotą tikslą.	2	
	Pristatymo apiforminimas ir žodinis pristatymas atitinka aktualius Kauno kolegijos Verslo fakulteto studijų rašto darbų reikalavimus.	2	
	Darbas pristatytas laiku.	1	
	1 užduoties vertinimas:	10	

9 lentelės tęsinys kitame puslapyje

Užduotys, atsiskaitymai	Vertinimo kriterijai	Kriterijų svoris, balais	Užduoties/atsiskaitymo svoris, proc.
2 užduotis: savarankiškas rašto darbas. Pateikiamas pasirinktos temos teorinio pobūdžio rašto darbas (referatas) ir pristatomas seminare.	Pateikti visi darbo struktūros elementai.	1	20
	Tema aprašyta tiksliai.	2	
	Pateiktos argumentuotos išvados, atitinkančios išsikeltus uždavinius ir atliepančios į suformuluotą tikslą.	2	
	Rašto darbo ir pristatymo apiforminimas bei žodinis pristatymas atitinka aktualius Kauno kolegijos Verslo fakulteto studijų rašto darbų reikalavimus.	2	
	Rašto darbo apimtis atitinka rekomenduojamą darbo apimtį: 15–20 puslapių.	2	
	Darbas pristatytas laiku.	1	
2 užduoties vertinimas:		10	
Tarpinis atsiskaitymas			30
Egzaminas			30
Iš viso:			100

Tarpinio atsiskaitymo ir egzamino struktūra pateikta 10 lentelėje.

10 lentelė. Dalyko atsiskaitymų struktūrinės dalys ir jų svoriai

Atsiskaitymo užduoties Nr.	Tarpinio atsiskaitymo ir egzamino struktūra	Klausimų kiekis užduotyje	Užduoties svoris atsiskaityme, proc.
1.	Testas, sudarytas iš uždarų klausimų	15	60
2.	Atviri klausimai	2	10
3.	Uždaviniai, reikalaujantys sprendimų	3	30
Iš viso:		20	100

Studentai konsultuojami semestro eigoje kas savaitę dalyko nuotolinėje studijų aplinkoje paskelbtu konsultacijos laiku Pramonės pr. 20, konsultacijos auditorija nurodoma dalyko nuotolinėje aplinkoje. Iškilus klausimams, galima juos pateikti dalyko nuotolinės studijų aplinkos forume. Taip pat į klausimus atsakoma paskaitose, pratybose ir el. paštu: inga.maksvytiene@go.kauko.lt

LITERATŪRA IR KITI INFORMACINIAI ŠALTINIAI

1. Arminienė, A., Damalakienė, Z., Didjurgienė, A., Kupstienė, L., Ligeikienė, R.A., Mačiulienė, V., Martinonytė, J., Motiejūnė, G., Navickienė, V., Paliulienė, L., Vitkutė-Zvezdinienė, I., & Vaičiulienė, S. (2021). *Verslo fakulteto studijų rašto darbų metodiniai nurodymai*. Kauno kolegija. <https://dspace.kaunokolegija.lt/handle/123456789/4417>
2. Čiburienė, J., Dumčiuvienė, D., & Laskienė, D. (2016). Makroekonomikos praktinės užduotys. KTU leidykla Technologija. <https://www.ebooks.ktu.lt/einfo/1363/makroekonomikos-praktines-uzduotys/>
3. Gavelis, V., Gylys, P., Klimašauskienė, D., Mačiekus, V., Ramanauskienė, N., Rastėnienė, A., & Snieška, V. (2017). *Mikroekonomika*. Vilniaus universiteto leidykla.
4. Gavelis, V., Gylys, P., Mačiekus, V., Minkevičienė, N., Paliulytė, R., Ulvidienė, E., & Urbšienė, L. (2017). *Makroekonomika*. Vilniaus universiteto leidykla.
5. *Kauno kolegijos leidinių rengimo, vertinimo ir publikavimo tvarkos aprašas*: Patvirtinta Kauno kolegijos direktoriaus 2019 m. spalio 28 d. įsakymu Nr. 1-399.
6. *Kauno kolegijos studijavimo pasiekimų vertinimo tvarkos aprašas*: Kauno kolegijos Akademinės tarybos 2021 m. birželio 21 d. nutarimo Nr. (2.2)-3-27 redakcija.
7. Panovas, I. (2013). *Mikroekonomika*. Mykolo Romerio universitetas. <https://repository.mruni.eu/bitstream/handle/007/16926/9789955195078%20.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
8. Snieška, V., Ambrasienė, I., Bernatonytė, D., Dapkus, M., Juozapavičienė, A., Markauskienė, A., Navickas, V., Pukelienė, V., Slavinskienė, A., Startienė, G. & Urbonas, J. (2015). *Mikroekonomika*. KTU leidykla Technologija.
9. Šikšnelytė-Butkienė, I., Baužienė, Z., Liutkienė, R., Baublienė, R., & Jesevičiūtė-Ufartienė, L. (2019). *Ekonominiai sprendimai: atvejų studijos*. Kauno kolegija. <https://dspace.kaunokolegija.lt/bitstream/handle/123456789/2744/EKONOMINIAI%20SPRENDIMAI%20-%20atvej%20studijos%202019.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Užsakymas I-2468.
Išleido Kauno kolegijos Reklamos ir medijų centras
Pramonės pr. 20, LT-50468 Kaunas